

SŁOWO

Wilno, Sroda 2-go grudnia 1925 r.

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefony: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80259

W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego n-m 15 groszy, Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

CENA OGŁOSZEN: Wiersz milimetrowy jednoszpaltowy na stronie 2-iej i 3-iej 30 gr za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadstana 40 gr. W n-ach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej

- BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
BRASLAW — ul. 3-go Maja 64
DUKSZTY — ul. Gen. Berbeckiego 10
DUNIEWICZE — ul. Wileńska 1
GLEBOKIE — ul. Zamkowa 80
GRODNO — Plac Batorego 8
KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemián
LIDA — ul. Majora Mackiewicza 63

- NIESWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
NOWOGRÓDEK — ul. Mickiewicza 20
NOWO ŚWIĘCIANY — ul. Wileńska 28
POSTAWY — ul. Rynek 19
STOLPCE — ul. Piłsudskiego 9
ST. ŚWIĘCIANY — ul. Rynek 28
SWIR — ul. 3-go Maja 5
WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24

Spadek złotego.

Ryga, 1 grudnia.

Nacjonalistyczna ambicja litewska cierpi ciągle z powodu różnych kombinacji faktów, świadczących wy- mownie, że Litwini w świecie interesują się bardzo mało i mało też o niej wiedzą. Prasa kowieńska skrupulatnie notuje takie wypadki, winę przypisując zagranicznym swym przedstawicielom, którzy w niedostępnym sprostowaniu informują zagranicę o Litwie. Niedawno zdarzył się taki wypadek, że list wysłany z Rzymu dn. 23 sierpnia, a datowany „Lituanie Kowno“ powędrował do „Pekinu, tam postawiono na nim stempel pocztowy chińskiej w dn. 18 listopada dopiero, pismo znalazło się w Kownie.

Dowcipnie kowieńscy zapytują jednak, czy mają rację patrijoci litewscy oburzając się na porównania Litwy do Chin? Mówią, że na Litwie panują zwyczaje, które wręcz chińskimi by nazwać można. Naprzykład tolerowanie wszelkiego rodzaju bezprawia, uprawia się w Kowieńszczyźnie z niegorszym niż w Chinach powodzeniem. Najbardziej charakterystyczny zaś jest stosunek załatwiania interpelacji sejmowych wobec różnego rodzaju wystryków i przekroczeń.

Ostatnio wniesiono do łaski marszałkowskiej interpelację o opozycji i mniejszości narodowych, w sprawie zamazywania sztydłów w Kownie i innych miejscowościach. Znanie są fakty i zeznania, na jakich interpelacja oparta została — fakty niezbie. Inaczej wobec nich zachował się minister spr. wewn. p. Endziulajis. Oświadczył poprostu, że zeznania stróżów nocnych nie odpowiadają prawdzie, bowiem zamazano nie 100 sztydłów, a jedynie 50, zaś inspekcja policji, tej nocy przeprowadzona, wykazała że wszyscy posterunkowi byli na swoich miejscach. O jakiej inspekcji minister mówi, kto ją przeprowadził? — tego Endziulajis nie wyjaśnił bliżej. Wiadomo bowiem było, że w zamazaniu sztydłów w tajemniczy sposób nie tylko niżsi funkcjonariusze policji, ale i wyżsi urzędnicy policyjni. Dlaczego zeznania stróżów nocnych, w danym wypadku najbardziej miarodajne, rzekomo prawdziwe nie mają odpowiadać, również się nie dowiedziano. Żadnej organizacji tajnej nie ma — powiedział Endziulajis — koniec na tem. Nikt się specjalnie nie umawiał i w zrzeczenia specjalnie nie wdawał celem zamazywania sztydłów, uczynili to bezwzględnie Litwini, samorzutnie przez patrijotyzm — oto resume wyjaśnienia pana ministra spraw wewnętrznych Litwy, Endziulajisa, który, jak widać, usankcjonował do pewnego stopnia niesłychane wystryki nieuczyniałych jednostek, miał sprawę skierować na toż słusze i ukarać winnych.

Stokroć bardziej niesłychane jest stanowisko władz i rządu wobec prasy. Tłumaczy się to tem, że na Litwie rządzą przeważnie osoby, które o władzy nigdy w życiu swoim nie śniły, częściowo w niepodległość Litwy nie wierzły, osoby mało wykształcone, o ciasnym, wybitnie partyjnym-agitacyjnym umyśle. Kownie, które przed wojną leżało zdala od centrum umysłowego świata, od ruchu kulturalnego Europy, nie znało i znać nie mogło zwyczajów panujących gdzieś indziej. Dziś, pan taki dorwał się do władzy, siedzi za zieleńcem sukna w głębokim fotelu, lub wywija szabelką na koniu, i zdaje się mu że nikt przeciwstawić się jego rozporządzeniom nie ma prawa, a tembardziej je krytykować bezkarnie. Krytyka dla takiego biatego murzyna z nad Dubissy czy Nieważy jest tem dotkliwsza, że najczęściej bywa słuszną, a uprawianą przez ludzi o bardzo elastycznym umyśle, jakim są niewątpliwie dziennikarze i publicyści, nawet kowieńscy. Tego rodzaju karyk z kowieńskiego Kamerunu nie potrafi się bronić przed sprytnie spretyzowaną napaścią, która go drażni. Wobec tego mnożą się konfiskaty, procesy prasowe, kary pieniężne, zabrania się debitu pism obcych i litewskich zagranicznych, nakłada się cenzurę nawet na takie „Siewodnia“ ryzyki, gazecie o kierunku wybitnie rządowo-litewsko-zydowskim, czyli najbardziej wobec Litwy przychylnym.

Niepewność się też i samym dziennikarom. Ostatnio ogłoszono licytację na jedyny w Litwie klub dziennikarzy i literatów w Kownie, za niezapłacenie 4000 litów podatku. Należy zaznaczyć w tym miejscu, że wzmiankowany klub jest właściwie instytucją półrządową i licytacja jego wywołała wielkie poruszenie w sferach politycznych, jakkolwiek nie bez poważnej dozy „Schadenfreude“.

wcała nie uchroniło od tego, że dolary silną popytu kupowano w sobotę nawet po 3.60 gdy tydzień temu stały 6.80, nawet w rękach kulis. Banki za czeki na zagranicę kazały sobie dawać pieniądze obce, po które płacący zobowiązania zagraniczne, musieli się udawać do kantorów wymiany.

Pan Minist. Jerzy Dziechowski nie dał prasie jasnego obrazu. Oszczędność jest dobra, ale... na czem i na kim oszczędzać... teraz?

Wczorajsze depesze donoszą, że zebranie walutowe na giełdzie warszawskiej miało charakter sensacyjny. Zwykle Bank Polski przydziela Bankom pewną ilość walut zależnie od zapotrzebowania. Dziś zaś dostarczył bardzo niską ilość. Decyzja Banku Polskiego podana do wiadomości w ostatniej chwili zaskoczyła przedstawicieli banków miejscowych. Powodem tego zarządzenia jest, jak się zdaje, chęć przejęcia dyktatury na kursy walutowe od kulis (czarnej giełdy) na rzecz banków, które jako instytucje poważne i stojące pod kontrolą rządu nie dopuszczają do zbytnej speculacji. Dzisiejsze kursy na czarnej giełdzie notowano dla dolara od 11 do 12 złotych.

Ceny na artykuły spożywcze w Warszawie dziś poszły bardzo w górę. Wyjaśnienia prezesa Banku Polskiego. Prezes B. Polskiego p. Karpiński utrzymuje iż pewność co do utrzymania kursu złotego opiera się na dwóch matematycznych wartościach: czynnym bilansie handlowym i niezwiększeniu obiegu banknotów. Obecny spadek kursu tłumaczy prezes Karpiński tylko psychozą społeczeństwa. Bank Polski trzyma się w dalszym ciągu polityki deficycyjnej. O inflacji niema w tej chwili mowy.

Narady w Banku Polskim. WARSZAWA 1 XII. (tel. wst. Słowa) Minister skarbu p. Dziechowski konferował ożisną z prezesem Banku Polskiego p. Karpińskim i naczelnym dyrektorem Meczkowskiem w sprawie obecnej sytuacji walutowej. Wyniki narad nie są znane. Przesilenie w Czechach. WIEDŃ 1 XII. PAT. Svehla rzekł się misji utworzenia nowego rządu oświadczywszy wczoraj wieczorem prezydentowi Masarykowi, że zrzeczenie się jego jest następstwem różnicy zdań między katolicką partją ludową a partjami socjal-demokratycznymi. Równocześnie zaproponował Svehla prezydentowi Masarykowi powierzenie misji utworzenia nowego rządu przywódcy klerykałnej partji ludowej Schramackowi. Ze względu na to że ten ostatni nie zdoła prawdopodobnie utworzyć nowego gabinetu, stanie się nieuniknionem dojscie do skutku gabinetu urzędniczego lub rozpisanie nowych wyborów.

Dożywni prezes ministrów. WIEDŃ, 1 XII. Pat. Wiener Allegemeine Zeitung donosi z Rzymu, że w łonie partji faszystowskiej prowadzona jest akcja, której celem jest ażeby parlament wybrał Mussoliniego dożywnim prezesem ministrów. Ewakuacja Kolonji. KOLONJA 1. XII PAT. Wycofanie się wojsk angielskich rozpoczęło się oficjalnie dzisiaj. Masy oddziałów złożony z około 100 ludzi odjechał z dworca kolońskiego do Anglii. Dalszy mały transport złożony z 200 ludzi odjechał dziś do Wiesbaden. LONDYN 1 XII PAT. Pisma podkreślają fakt, że ewakuacja Kolonji rozpoczęła się 24 godziny wcześniej niż było przewidywana. Choroba Reymonta. WARSZAWA 1 XII. Pat. Dzienniki wieczorne donoszą, że Władysław Reymont ciężko zachorował. Stan jego zdrowia pogarsza się z każdą chwilą i budzi poważne obawy.

TEATR POLSKI (gmach „LUTNIA“)
Dziś przedstawienie zawieszono
Jutro przedstawienie dla inteligencji pracującej po cenach najniższych.
DOLLY operetka Hirscha.
PAŃSTWOWE KURSY RADJOTECHNICZNE
Z dniem 1 grudnia b.r. na skutek zarządzenia Ministerstwa W.R. i O.P. przy Państwowym Szkole Technicznej w Wilnie uruchamiamy swój ogólny kurs radiotelegrafji i radiotelefonji. Wymagane wykształcenie 6 klas gimn. Podania od kandydatów bez różnicy płci z dowodem osobistym, świadectwem szkolnym i życiorysem przyjmujemy Kierownik Kursów ul. Sadowa 25 Wydział Telegraficzny - Telefoniczny Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Wilnie od 10 do 12.

ZANIECHANIE INTERWENCJI GIEŁDOWEJ PRZYCZYŃĄ SPADKU ZŁOTEGO.

Telefonem od własnego korespondenta. W kołach politycznych twierdzą, że załamanie się złotego spowodowane zostało zupełnie zaniechaniem interwencji przez ministra Dziechowskiego. W kołach finansowych są zdania, iż zaniechanie interwencji przyszło zbyt nagle.

Ku pogębieniu czarnej giełdy. Dziś zebranie walutowe na giełdzie warszawskiej miało charakter sensacyjny. Zwykle Bank Polski przydziela Bankom pewną ilość walut zależnie od zapotrzebowania. Dziś zaś dostarczył bardzo niską ilość. Decyzja Banku Polskiego podana do wiadomości w ostatniej chwili zaskoczyła przedstawicieli banków miejscowych. Powodem tego zarządzenia jest, jak się zdaje, chęć przejęcia dyktatury na kursy walutowe od kulis (czarnej giełdy) na rzecz banków, które jako instytucje poważne i stojące pod kontrolą rządu nie dopuszczają do zbytnej speculacji. Dzisiejsze kursy na czarnej giełdzie notowano dla dolara od 11 do 12 złotych.

Wyjaśnienia prezesa Banku Polskiego. Prezes B. Polskiego p. Karpiński utrzymuje iż pewność co do utrzymania kursu złotego opiera się na dwóch matematycznych wartościach: czynnym bilansie handlowym i niezwiększeniu obiegu banknotów. Obecny spadek kursu tłumaczy prezes Karpiński tylko psychozą społeczeństwa. Bank Polski trzyma się w dalszym ciągu polityki deficycyjnej. O inflacji niema w tej chwili mowy.

Narady w Banku Polskim. WARSZAWA 1 XII. (tel. wst. Słowa) Minister skarbu p. Dziechowski konferował ożisną z prezesem Banku Polskiego p. Karpińskim i naczelnym dyrektorem Meczkowskiem w sprawie obecnej sytuacji walutowej. Wyniki narad nie są znane. Przesilenie w Czechach. WIEDŃ 1 XII. PAT. Svehla rzekł się misji utworzenia nowego rządu oświadczywszy wczoraj wieczorem prezydentowi Masarykowi, że zrzeczenie się jego jest następstwem różnicy zdań między katolicką partją ludową a partjami socjal-demokratycznymi. Równocześnie zaproponował Svehla prezydentowi Masarykowi powierzenie misji utworzenia nowego rządu przywódcy klerykałnej partji ludowej Schramackowi. Ze względu na to że ten ostatni nie zdoła prawdopodobnie utworzyć nowego gabinetu, stanie się nieuniknionem dojscie do skutku gabinetu urzędniczego lub rozpisanie nowych wyborów.

Dożywni prezes ministrów. WIEDŃ, 1 XII. Pat. Wiener Allegemeine Zeitung donosi z Rzymu, że w łonie partji faszystowskiej prowadzona jest akcja, której celem jest ażeby parlament wybrał Mussoliniego dożywnim prezesem ministrów. Ewakuacja Kolonji. KOLONJA 1. XII PAT. Wycofanie się wojsk angielskich rozpoczęło się oficjalnie dzisiaj. Masy oddziałów złożony z około 100 ludzi odjechał z dworca kolońskiego do Anglii. Dalszy mały transport złożony z 200 ludzi odjechał dziś do Wiesbaden. LONDYN 1 XII PAT. Pisma podkreślają fakt, że ewakuacja Kolonji rozpoczęła się 24 godziny wcześniej niż było przewidywana. Choroba Reymonta. WARSZAWA 1 XII. Pat. Dzienniki wieczorne donoszą, że Władysław Reymont ciężko zachorował. Stan jego zdrowia pogarsza się z każdą chwilą i budzi poważne obawy.

BIAŁORUSINI KOWIEŃSCY SPRZEDALI SPRAWĘ NARODOWĄ.

Kongres w Berlinie za pieniądze poselstwa sowieckiego — Zdraycy nie budzą zaufania w Mińsku. Z Mińska donoszą: Tutejsze sfery polityczne z wielką rezerwą odnoszą się do rezultatów białoruskiego kongresu w Berlinie i mających przybyć do Mińska wybitnych działaczy narodowych białoruskich Kowna, Pragi, Rygi i Berlina. Na konferencji tej, jak wiadomo, zadeklarowali dotychczasowi emigranci Białorusini lojalność względem Mińska który ich zdaniem jest jedynym ośrodkiem prawdziwego ruchu białoruskiego. Jednocześnie powzięto rezolucję potępiającą traktat ryski, jako działający Białoruś na części.

Według źródeł mińskich, inicjatorami kongresu byli działacze białoruscy w Kownie, których rząd litewski używał w celach politycznych przeciwko Polsce, ostatnio zaś skutkiem pewnych nieporozumień, cofnął im kredyty. Wobec tego, prowizoryczny „rząd“ białoruski w Kownie, zwrócił się do poselstwa sowieckiego w Berlinie i za jego sprawą, jak też poparciem moralnym i materjalnym, doszedł do skutku kongres Białorusinów, w rezultacie którego, szereg najwybitniejszych działaczy białoruskich na emigracji postanowiło powrócić do Mińska.

Wobec jawnej przedajności, nie budzą ci „reemigranci“ wielkiego zaufania w Mińsku. Dżuma na Białorusi. Zawlekli ją żołnierze czerwonci z Afganistanu. Z pogranicza donoszą: W okręgu Bobruiskim, Homeiskim i Mińskim, w kilku ostatnich dniach zanotowano kilkanaście wypadków zasłabnięcia na dżumę. W związku z tem z komisariatu ludowego do spraw zdrowia i opieki społecznej wydelegowano specjalną komisję do okręgów zagrożonych. Komisja orzekła, że dżuma została zawleczona przez żołnierzy nowozaccyńskich z rocznika 1904 którzy przybyli przed kilku dniami z Azji z republiki Afganistańskiej. Według „Zwiedzcy“ z dnia 30 bm. Państwowa Komisja planowa, oraz Komisariat Ludowy Zdrowia Białorusi Sowieckiej, wysygnował na cele walki z epidemją 100.000 rubli. Między innymi postanowiono potworzyć w Homlu, Smoleńsku, Witebsku i Mohylowie stacje zadumionych na których wyjeżdżający z terenu Białorusi sowieckiej będą musieli przebywać kwarantannę 15 dniową. W sprawie tej w dniu 1 bm. odbyło się specjalne posiedzenie Rady Komisarzy Ludowych Republiki Białoruskiej. (i)

Sejm i Rząd.

Prace min. Skrzyńskiego w Londynie. WARSZAWA. 1 XI. (tel. wst. Słowa). Premier Skrzyński w czasie swych podróży do Londynu oprócz podpisania układu locarnńskiego poruszył również aktualne dla Polski sprawy polityczne i finansowo-gospodarcze. Między innymi ma rozmawiać z angielskim min. skarbu lordem Churchillem. Prócz tego ma przeprowadzić konferencję z min. Suesemanem i Luthrem na temat porozumienia polsko-niemieckiego. Projekt nowych stosunków polsko-niemieckich ma rozstrzygnąć wszystkie niejasności i nieporozumienia między dwoma państwami.

W związku z tą konferencją po wygłoszeniu expose w Sejmie po 9 grudnia ma wyjechać do Londynu min. Dziechowski.

Rokowania handlowe polsko-niemieckie.

WARSZAWA. 1 XI. (tel. wst. Słowa). Z kół politycznych dowiadujemy się, że delegacja niemiecka do rokowań handlowych polsko-niemieckich nie ukończyła jeszcze studiów nad nową polską taryfą celną. Dopiero w najbliższych dniach można się spodziewać rozpoczęcia decydującej dyskusji na ten temat.

Trzeci vice-minister skarbu.

WARSZAWA 1 XII. (Pat.) P. Prezydent Rzeczypospolitej dekretem z dn. 1 XII r. b. mianował dr. Antoniego Popławskiego podsekretarzem Stanu w Min. Skarbu.

Duniłowicz cz. Postawy.

WARSZAWA. 1 XI. (tel. wst. Słowa). Do prezydium Rady Ministrów wpłynął memoriał mieszkańców pow. Duniłowickiego, ziemi Wileńskiej, w którym uzasadniają potrzebę uchylecia powziętej już decyzji w sprawie przeniesienia urzędu starościńskiego z Duniłowicz do Postaw.

Państwowa rada rolnicza.

Minister rolnictwa i dóbr państwowych wyznaczył na 17 i 18 grudnia r. b. pierwsze plenarne zebranie państwowej rady rolniczej, utworzonej na zasadzie ustawy z dnia 17 marca r. b. Do opinii państwowej rady rolniczej przedłożone zostaną następujące zagadnienia: 1) Zasady przyszłej taryfy celnej, 2) wytyczne dla organizacji zbytu produktów zwierzęcych, 3) zadania wydziału ekonomiki drobnym gospodarstw wiejskich, 4) sprawa kwalifikowanego eksportu artykułów rolnych, 5) sprawa uboju zwierząt, 6) sprawa ustalenia norm do art. 1 i 8 projektu ustawy o ochronie lasów. (Jakiej wielkości obszary leśne nie powinny podlegać przepisom projektowanej ustawy oraz jak ustalić minimalny obszar majątków leśnych, dla których należy wymagać zagospodarowania według planów gospodarczych).

Powyższy wykaz spraw rozestany został wszystkim członkom państwowej rady rolniczej, którzy w myśl regulaminu — mogą przedstawić przed dniem 10 grudnia b. r. p. ministrowi wnioski, zmierzające do uzupełnienia porządku dziennego. (Pat.)

Sejmowa komisja skarbowa.

Sejmowa komisja skarbowa pod przewodnictwem posła Byrki (Piast) kontynuowała we wtorek rano 2-gie czytanie projektu ustawy o opłatach stemplowych przy czym przyjęła kolejno artykuły do 156 włącznie. Ponadto pos. Chelmoński (ZLN) referował swój wniosek i posła Dunina (Ch. N.) w sprawie zmiany rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej o bilansowaniu w złotych oraz okreśaniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych. W tej sprawie i w sprawie zmiany niektórych przepisów wpłynął do Sejmu projekt rządowy, który był przedmiotem obrad komisji. W wyniku dyskusji projekt rządowy uchwalono w 2-gim i 3-cim czytaniu ze zmianą art. 4-go w myśl którego uchyla się dotychczas pobierany podatek emisyjny i giełdowy od dopuszczalnych nadwyżek kapitału giełdowego. Sumy pobrane z tego tytułu mają być zaliczone podatnikom na poczet innych należności skarbowych.

LEKARZ-DENTYSTA Ch. Krasnosiejski POWRÓCIŁ i wznowił przyjmie chorych ul. Wielka 21.

ECHA KRAJOWE

Duma o potędze.

Pochodząc z pow. Sieńskiego z pogranicza Witebszczyzny i Mohylowszczyzny, mając po 40 wiorst na równi do Witebska i Orszy, siedząc przy wielkim szlaku który przez historyczną „bramę wypadową” między Dźwiną i Dnieprzem łączył dwa organizmy polityczne...

względów partyjnych mało kto po gospodarstwu myśleć chce—Dzisiejszczyzna w opinii społeczeństwa Wileńskiego musi znaleźć szersze niż Wileńsko-Osmiańskie oświetlenie. My tu w Wilnie musimy rozszerzyć naszą dumę o potęgę.

Michał Obieziński. * GŁĘBOKIE. — (s) Sąd nad szpiegami. Na dzień 28 listopada r. b. wyznaczona została w Sądzie w Głębokiem rozprawa przeciwko 32 szpiegom ujętym swego czasu m. innymi na terenie pow. Dzisieńskiego, a zrzeszonym w dywersyjno—szpiegowskiej bandzie pod nazwą: „Sojuz krestjanskij samozaszczity”.

„DIKI”

Czerwona propaganda w armjach europejskich. „Diki” nowy skrót w języku sowieckim oznacza „Delegacja ispolkoma komunistycznoskago internacjonalna”. Zadaniem „Diki” jest doprowadzenie do rozkładu i kompletnej dezorganizacji armii państw europejskich. W tym celu w armjach europejskich mocarstw, w poszczególne jednostki wojskowych, pułków, organizowane są jacejki komunistyczne...

Podpisanie układów locarneńskich

Wielka uroczystość w Londynie. Tytym witają delegacje obcych mocarstw. LONDYN, 1 XII. (PAT). Dzisiaj od rana przed Whitehallem zaczęły się gromadzić tłumy przagnące zobaczyć delegacje państw obcych przybyłe w celu podpisania traktatów locarneńskich.

Wydawnictwa wileńskie. Ludwik Abramowicz: „Cztery wieki drukarstwa w Wilnie. 1525—1925”. Wilno. 1925. Nakładem i drukiem Lud. Chomińskiego. Str. 150. Ilustracje.

GABINET REJTOGENOWSKI D-ra Iwantera zdjęcie, przesłanie i loczenie. ul. Mickiewicza 24. (W. Z. P. Nr 8)

Artykuł 16 jest omawiany. LONDYN 1. XII PAT. W związku z podpisaniem układów locarneńskich zostali wezwani do Londynu prawnicy, którzy przy tej sposobności omówią różne sprawy między innymi sprawę dokładnego określenia art. 16 go wobec wyjątkowego położenia Niemiec.

Krasin—szpieg carskiej „ochranki” Sensacyjne rewelacje z Moskwy. Według wiadomości otrzymanych przez pisma ryskie, potwierdza się pogoska o niebywałym skandalu w parti komunistycznej w Moskwie. Okazało się, że Krasin, który niedawno „zachorował”, został w istocie usunięty przez władze sowieckie w związku z procesem odbytym niedawno w Moskwie, kobiety, ajenta carskiej „ochranki” Serebrjakowej. Na procesie tym przedstawiono notatkę z kwietnia, ujawniającą, że w r. 1910, moskiewski oddział „ochranki” wypłacił ajentowi „Nikitczu” 500 rubli za szpiegowanie członków partii socjal-demokratycznej.

Aresztowanie szpiega. W nocy z dnia 29 na 30 b. m. pikietą 3 komp. 20 baonu K. O. P. niedaleko strażnicy № 53 zatrzymano osobnika który się niechciał wylegitymować; po dokonaniu osobistej rewizji okazało się, iż jest to Włodzimierz Koško, białorusin, członek Komunistycznej Partii Białorusi zachodniej, znaleziono przy nim szereg ciekawych dokumentów, ostatek fotograficznych i t. p. Aresztowanego odesłano po przeprowadzeniu pierwiastkowego siedzia do Ekspozytury policji politycznej w Sotłcach, która z kolei odesłała Kuškę do dyspozycji Sędziego śledczego II Rewiru w Sotłcach. (i)

Czy jesteś członkiem L. O. P. P. Po Skorynie pięćdziesięcioletni okres żupnego zastoją. Ach, ta Historia! Siedmiomilowy jej krok. Fraszka dia niej pół setki lat. A my? Drepchymy naszymi kilkomicjczkami, rocznemi, dwuletniami kroczkami i rok wydaye nam się kółz wie jak długa „epoką”. Dopiero w 1575-tyl pojawa się wielka drukarnia Męcislawca—późniejsza Mamoniczów i wydaje w 1588-ym słynny „Statut Litewski”, dokladnie opisany przez Lindego i Karatajewa, drukowany specjalnemi czcionkami wzorowanemi na rękopiśskie cerkiwne-słowiańskie. Jednocześnie pracuje w Wilnie drukarnia polsko-lacińska Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła. W 1614 wychodzi z drukarni Leona Mamonicza „Statut Wielkiego Księstwa Litewskiego” w przekładzie polskim, przedrukowany powtórnje w 1619-ym. Od 1621-go nie wypuściła drukarnia Mamoniczów ani jednego już druku tłoczzonego cyrylicą. Pomiędzy, szczegółowo opisane u Abramowicza drukarnie Łęczyckiego, Karcanów, przygodnych i wędrownych drukarzy, których pracy ślad, nieważ bardzo piękny w drukarstwie wileńskim pozostał. Oto drukarnia Jakuba Markowicza—wzorowa. A o 1 drukarni Akademickiej, późniejsza Uniwersytecka. Oto i faksymil pierwszej karty przepysznje wydanej oracji Marcina Poczobutka. królewskiego astronoma, rektora wileńskiej akademij, oto faksymil tytułowej karty „Zbioru praw i przywilejów Wilnowi (tak) nadanych” (1788). Rok 1805-ty był kresem istnienia dawniej drukarni Akademickiej, przemianowanej na Uniwersytecką. W 1803-cim przybył do Wilna Józef Zawadzki, rodem z Poznańskiego, wprost z zagranicy gdzie od wczesniej młodoci pracował jako praktykant księgarski i drukarski przeważnie we Wrocławiu i Lipsku. Jako wykwalifikowany specjalista i protegowany ks. Adama Czartoryskiego, zawarł umowę z uniwersytem, na mocy której stał się właścicielem dawniej drukarni Akademickiej i otrzymał tytuł oraz przywilej „typografa Imperatorskiego Uniwersytetu”. Wie każdy czem była drukarnia Zawadzkiego dla Wilna. Słusznie pisze Abramowicz, że zasluguje na specjalną monografię, że zasluguje na jej doniosłość dia rozwoju kultury polskiej — a ponieważ i litewskiej, gdyż większość książek litewskich była aż do roku 1863 go drukowana w Wilnie przez drukarnie Zawadzkiego i jej nakładem. Dość powiedzieć, że np. od 1854 do 1865, w ciągu dziesięciu lat oficyna drukarska Zawadzkiego wypuściła 348 druków w języku polskim, 105 w litewskim, 107 po łacinie, 11 francuskich i niemieckich oraz 25 rosyjskich, co stanowi nie-

KURJER GOSPODARCZY

ZIEM WSCHDONICH

Postulaty rolnictwa

Kredyty, traktat handlowy z Niemcami, cła rolnicze, świadczenia socjalne, zbył dla spirytusu i wywóz wyrobów cukrowych.

Rada Związku Polskich Organizacji Rolniczych uchwała w sprawie obecnej sytuacji rolnictwa, na wniosek sekretarza generalnego b. ministra rolnictwa p. J. Gościckiego, szereg rezolucyj, które podajemy poniżej w streszczeniu:

1. **W sprawie kredytu rolniczego.** Obecnie obciążenie rolnictwa kredytem krótkoterminowym, niesłychanie kosztownym, może znaleźć rozwiązanie tylko przez stworzenie odpowiedniego kredytu długoterminowego, oprocentowanego w stosunku do dochodowości rolnictwa i przez konwersację zobowiązań krótkoterminowych.

2. **W sprawie traktatu handlowego z Niemcami.**

Rolnictwo jest zainteresowane w ustanowieniu stałej wymiany towarowej z Niemcami, jako jednym z najważniejszych odbiorców produktów rolnictwa. Rolnictwo jednak wypowiada się przeciw zawarciu układu, który nie zapewniłby trwałego i ciągłego eksportu zwierzęcych i roślinnych wyrobów produkcji rolnej.

3. **W sprawie ochrony celnej rolnictwa.**

Rada Związku P. O. R. stwierdza z ubolewaniem, że interesy produkcji rolnej nie zostały dostatecznie uwzględnione przy dokonanej ostatnio rewizji taryfy celnej gdyż pozostawiono bez ochrony celnej cały szereg podstawowych wyrobów produkcji rolnej i zwierzęcej. Rezolucja domaga się ochrony celnej dla wszystkich wyrobów produkcji rolnej.

4. **W sprawie ustawodawstwa społecznego.**

Świadczenia socjalne nadmiernie obciążają produkcję rolniczą i powinny ulec rewizji szczególnie w odniesieniu do kas chorych.

5. **W sprawie rozszerzenia zbytu spirytusu.**

Obecna produkcja spirytusu wynosi jedną czwartą przewidzianej, z powodu zmniejszenia się konsumpcji trunków. Podniesienie produkcji można uzyskać tylko przez rozszerzenie zastosowania spirytusu dla użytku technicznego. Odpowiednie czynniki powinny jaknajprędzej podjąć starania w tym kierunku.

6. **W sprawie wyrobów cukrowych.**

Wysokie koszty produkcji cukru, przy spadku cen na rynkach światowych, z powodu konkurencji cukru trzcinowego, powodują stałe zmniejszanie się wywozu cukru. Rezolucja domaga się zwolnienia od akcyzy cukru z zapasów potakontyngentowych, nabywanego przez przetwórców owocowych i cukierników, w rozmiarach dokonanego przez nich wywozu cukru w tych przetworach.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Kalendarzyk podatkowy. W miesiącu b. przypadają następujące terminy płatności podatków państwowych i komunalnych:

31 b. m. przypada termin II-jej raty państwowego podatku od lokali, 14 b. m. III-jej raty podatku miejskiego od lokali, 14 b. m. III-jej raty (ulgowej) państwowego od nieruchomości. Następnie 14 d. m. termin ulgowy od płatności podatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości. 30 b. m. II rata państwowego podatku od placów. W dniu 20 b. m. przypada termin wniesienia opłat drogowych t. j. od ciężarowych wozów i samochołów. (s)

— **Największa fabryka w Bielsku na Śląsku otwiera skład fabryczny w Wilnie.** W tych dniach będzie otworzony w Wilnie, przy ul. Wielkiej Nr. 36 skład fabryczny firmy „Gustaw Molenda i Syn”.

Jest to największa fabryka w Bielsku i ze swych wyrobów słynie w całej Europie zachodniej. W dziedzinie wytwórczości i gatunków sukna firma osiągnęła wysoki poziom i została wobec tego taktycznie „królem sukna” w Polsce.

Firma posiada kompletne fabryki, które nie bacząc na panujące obecnie przesilenie, są bez przerwy czynne przez 6 dni w tygodniu.

Na fabrykach tych wytwarzane są wszelkiego rodzaju wyroby wełnane i kanganowe, jak to: bostony, gabarydy, krepy, frakowe, spodniowe, pochryty na futra, najelegantsze materiały w najmniejszych deseniach na ubrania męskie i kostiumy damskie, welury, drapy i szewioty na palta męskie, rypsy, kowkioty w różnych kolorach na palta damskie, również materiały przepisywane dla uczni, kolejarzy i wojska. Firma produkuje wszystko, co wchodzi w zakres wyrobów sukienicznych.

Konsumenci będą mieli sposobność kupna materiałów sukienicznych wprost z pierwszego źródła, omijając w ten sposób wszelkich pośredników i kupując towar po cenach fabrycznych.

Szczególne znaczenie nabiera to dla urzędników, gdyż firma udzielać będzie Urzędowi Państwowemu daleko posuniętych dogodności w postaci kredytu długoterminowego.

GIEŁDA WARSZAWSKA. 1 grudnia 1925 r. Transz. Sprz. Kupn o

Dewizy i waluty:
Dolary 9,85, 9,88, 9,82
Belgia — — — — —
Holandia — — — — —
Londyn — — — — — 47,85, 47,60
Nowy-York — — — — —
Paryż — — — — — 39,50, 39,30
Praga — — — — — 29,30, 29,10
Szwajcaria — — — — — 190,40, 189,50
Siołholm — — — — —
Wiedeń — — — — — 139,20, 138,50
Włocny — — — — —

Papiery wartościowe
Pożyczka dolarowa 73.— (w złotych 584.) —
krajowa 85.— 80.— 85.—
4,5 p. pożycz. konw. — — — — —

— **Kombinacje dolarowe na czarnej giełdzie.** Od kilku dni na wileńskiej czarnej giełdzie panuje bardzo silne zainteresowanie się skokami dolara, co powoduje silny popyt na waluty zagraniczne. W dniu 1 b. m. w godzinach południowych na wileńskiej czarnej giełdzie dolar osiągnął niebywałą dotychczas wysokość 950 zł. Transzakcje dolarowe na dzień 10 XII dokonywano na podstawie kursu 1050 — do 11 zł. (i)

— **Deklaracja kupiecka.** Onegdaj Komisarzy Rządu została złożona przez kupców branży mącznej deklaracja, w której proszą oni o wyznaczenie komisji mączno-piekarnianej celem zbadania i wyznaczenia nowych cen. Powyższą prośbę kupcy uzasadniają obecnym spadkiem złotego.

— **Ugił przy zabieraniu nieruchomości na podatek majątkowy.** Ministerstwo Skarbu biorąc pod uwagę słuszne skargi płatników podatkowych, którzy nie mogą wypłacić w terminie podatków, podlegają przymusowi sekwestracji nieruchomości rozestawo do wszystkich Izb Skarbowych okólnik, mocą którego nieruchomości nie będą odład przewożone do składów, lecz pozostaną na miejscu pod opieką właścicieli, ewentualnie osób trzecich budzących zaufanie.

Jedynie w wypadkach, gdy odnośne władze skarbowe nie mają zaufania do właściciela nieruchomości, względnie przypuszczają, że posiada on odpowiednią gotówkę, a tylko ze względów obocznych uchylają się od płacenia podatków—może nastąpić przewiezienie rzeczy do specjalnych składów rządowych (i)

— **Zlikwidowanie giełdy wileńskiej.** W niedzielę dnia 29 bm. o godzinie 6 wieczorem pod przewodnictwem p. Wańkowicza odbyło się posiedzenie giełdy wileńskiej. Zebrani jednogłośnie przyjęli wniosek, domagający się zamknięcia giełdy z powodu braku pieniędzy na operacje giełtowe. Pozostałą sumę w wysokości 840 zł. 35 gr. postanowiono pzydzić na polskie i żydowskie szkoły handlowe w Wilnie.

(i)

— **Budżety gminne.** Wobec przewidzianej obecnie akcji oszczędnościowej ostatnio obniżenie przez gminy wielkie wileńskiego Okręgu administracyjnego budżety na r. 1926, w porównaniu do budżetów r. 1925 prawie o 40 proc. zredukowane. Redukcję posiadają wszystkie wydziały, z wyjątkiem wydziału inwestycyjnych oraz rozdowu szkolniczego. Wobec tego w r. przyszłym gminy będą prowadziły roboty mniejsze i niezbędne jak remonty i t. d. Również zostanie wstrzymana rozpoczęcia na większą skalę w niektórych powiatach budowa dróg. (s)

Ceny drzewa opałowego. Delegatura Rządu postanowiła utrzymać w cenie b. ceny drzewa opałowego zbiegłego w lasach prywatnych w normach ustalonych na listopad r. 1925.

— **Urodzony 5-go stycz. w r. 1860** w Szczypliome, ziemi Kaliskiej, w dziecinie wczesnym przyjechał do Warszawy, gdzie ojciec jego był redaktorem „Kurjera Warszawskiego”. Gimnazjum i uniwersytet (prawo), uczył w Warszawie. W czasie studiów uniwersyteckich był uczniem Żeleńskiego, później Mikołaja Sotowskiego w konserwatorium w Petersburgu. Chlubnie ukończył konserwatorium z tytułem „artysty wyzwolonego” w r. 1890 a w dowód odznaczenia — wykonaną była w czasie aktu uroczystego na cześć abiturjentów — „Kantata”, skomponowana, jako zadanie egzaminowo-konkursowe, w celu zdobycia dyplomu.

Następnie udał się do Berlina, zwiedzając też inne miasta niemieckie, słynące z wielkiego ruchu muzycznego. Był to początek okresu w życiu Statkowskiego, kiedy bogata twórczość jego najsilniej występowała. W tym czasie napisał wiele ładnych utworów fortepianowych i skrzypcowych (wydanych przeważnie w Berlinie), prześliczny kwartet smyczkowy op. 10, fantazję op. 25, na orkiestrę i pianino op. 20. Dwie opery: „Filenis”, która otrzymała na konkursie w Londynie w r. 1903, I nagrodę, oraz „Marja” (podług poematu Malczewskiego) odznaczona w r. 1906 pierwszą nagrodą w Warszawie. Oba dzieła zawierają wielkie bogactwo pięknych melodii, świetnie zharmonizowanych i przepysznie instrumentowanych.

Jako kompozytor, był Statkowski przedstawicielem muzyki swego czasu piśmi strzegąc spuścizny po wielkich klasycach i romantykach, kiedy jeszcze o „modernizmie” mowy nie było. Wobec „nowych prądów” pozostał tylko obiektywnym i toleranctyjnym obserwatorem, ale czynnego udziału już w tym ruchu—tak sprzecznym z idealami, które w ciągu całego życia wyznawał—nie brał i zgodnie ze swą subtelną naturą artystyczną z brutalnymi czcąc kompozycjami nowoczesnymi czcąc się nie mógł. W latach ostatnich, kompozycji prawie zupełnie zanikł, kiedy ciężkie przeżycia zdrowie mu zrujnowały, a czas i reszta sił poświęcał pracy pedagogicznej w Konserwatorium warszawskim, którego przez czas pewien

był inspektorem, jako świetny—przez swych uczniów nadzwyczajnie ceniony i ukończony—profesor instrumentacji, historii muzyki i swobodnej kompozycji.

Jezeli pracę twórczą ś. p. Statkowskiego można uważać za zakończoną, to jako kierownika młodzieży, pełnego wyrozumiałości obok wielkich wymagań, oraz serdecznej życzliwości dla swych uczniów, zgon jego przyniósł muzyce polskiej stratę nieobliczalną.

Jako hold pamięci o ś. p. Statkowskim, poświęcono mu jeden Poranek Kieralni kwartetu „im. Stanisława Moniuszki”, na którym wykonany był piękny kwartet zmarłego mistrza.

My wszyscy, komu danem było należeć do grona osobistych przyjaciół, do końca życia przechowamy uwielbienie i cześć dla jego świetlanej i drogiej nam osoby.

Michał Józefowicz.

NADEŚLANE.

— **Największa fabryka w Bielsku na Śląsku otwiera skład fabryczny w Wilnie.** W tych dniach będzie otworzony w Wilnie, przy ul. Wielkiej Nr. 36 skład fabryczny firmy „Gustaw Molenda i Syn”.

Jest to największa fabryka w Bielsku i ze swych wyrobów słynie w całej Europie zachodniej. W dziedzinie wytwórczości i gatunków sukna firma osiągnęła wysoki poziom i została wobec tego taktycznie „królem sukna” w Polsce.

Firma posiada kompletne fabryki, które nie bacząc na panujące obecnie przesilenie, są bez przerwy czynne przez 6 dni w tygodniu.

Na fabrykach tych wytwarzane są wszelkiego rodzaju wyroby wełnane i kanganowe, jak to: bostony, gabarydy, krepy, frakowe, spodniowe, pochryty na futra, najelegantsze materiały w najmniejszych deseniach na ubrania męskie i kostiumy damskie, welury, drapy i szewioty na palta męskie, rypsy, kowkioty w różnych kolorach na palta damskie, również materiały przepisywane dla uczni, kolejarzy i wojska. Firma produkuje wszystko, co wchodzi w zakres wyrobów sukienicznych.

Konsumenci będą mieli sposobność kupna materiałów sukienicznych wprost z pierwszego źródła, omijając w ten sposób wszelkich pośredników i kupując towar po cenach fabrycznych.

Szczególne znaczenie nabiera to dla urzędników, gdyż firma udzielać będzie Urzędowi Państwowemu daleko posuniętych dogodności w postaci kredytu długoterminowego.

GIEŁDA WARSZAWSKA. 1 grudnia 1925 r. Transz. Sprz. Kupn o

Dewizy i waluty:
Dolary 9,85, 9,88, 9,82
Belgia — — — — —
Holandia — — — — —
Londyn — — — — — 47,85, 47,60
Nowy-York — — — — —
Paryż — — — — — 39,50, 39,30
Praga — — — — — 29,30, 29,10
Szwajcaria — — — — — 190,40, 189,50
Siołholm — — — — —
Wiedeń — — — — — 139,20, 138,50
Włocny — — — — —

Papiery wartościowe
Pożyczka dolarowa 73.— (w złotych 584.) —
krajowa 85.— 80.— 85.—
4,5 p. pożycz. konw. — — — — —

— **Kombinacje dolarowe na czarnej giełdzie.** Od kilku dni na wileńskiej czarnej giełdzie panuje bardzo silne zainteresowanie się skokami dolara, co powoduje silny popyt na waluty zagraniczne. W dniu 1 b. m. w godzinach południowych na wileńskiej czarnej giełdzie dolar osiągnął niebywałą dotychczas wysokość 950 zł. Transzakcje dolarowe na dzień 10 XII dokonywano na podstawie kursu 1050 — do 11 zł. (i)

— **Deklaracja kupiecka.** Onegdaj Komisarzy Rządu została złożona przez kupców branży mącznej deklaracja, w której proszą oni o wyznaczenie komisji mączno-piekarnianej celem zbadania i wyznaczenia nowych cen. Powyższą prośbę kupcy uzasadniają obecnym spadkiem złotego.

W tych dniach firma

Gustaw MOLENDĄ i Syn

FABRYKA SUKNA I WYROBÓW KAMGARNOWYCH w Bielsku (Śląsk Cieszyński) rok założenia 1850.

o t w i e r a

w WILNIE, przy ul. WIELKIEJ Nr 36

Skład Fabryczny

na całą ziemię Wileńską

Sprzedaj detalicznie po cenach fabrycznych

Urzędowi Państwowemu i Komunalnym będą udzielane, nie doliczając żadnych procentów

kredyty długoterminowe

5 pr. p. zyc. konw. 43,50
4,5 proc. listy zast.
Zemście przedw. 16,40 17,75 17,50
Tendencja bardzo morna.

Od Redakcji „Kurjera Gospodarczego”
W sprawach redakcyjnych Redaktor „Kurjera Gospodarczego” przyjmuje codziennie oprócz dni świątecznych od godziny 18 do 19.

Roman Statkowski.

(Wspomnienie pośmiertne.)

Na wieść o zgonie ś. p. Romana Statkowskiego, wielką stratę i szczyrą żal odczuć muszą nie tylko bliscy krewni i bardzo liczni przyjaciele i wielbiele zmarłego, lecz wszyscy, komu szczerze drogim jest rozwój muzyki polskiej.

Ubył nam kompozytor wielkiego talentu, muzyk erudycji niepospolitej pedagog wyśmienity i człowiek wielkiego serca, nieskazitelnej prawości; niezwykle wykształcony, szczerzy miłośnik wszystkiego, co piękne i wzniosłe. Zawsze nad wyraz uczynny, najzupełniej pozbawiony uczucia złośliwości, naprawed rad był, jeżeli ktokolwiek z jego kolegów zawodowych talentem i pracą rzetelną, na korzyść ukochanej przez zmarłego muzyki polskiej, zdobywał zasłużone powodzenie. Chętnie uznawał zasługi innych, o ile odpowiadały wielkim wymaganiom, jakie stawiał wszystkim, będąc dla siebie też sędzią najsurowszym.

Niezmierna delikatność uczuć, niezwykła wytwórczość w stosunkach z ludźmi przekazywały mu iść przez życie, z całą bezwzględnością walcząc, zdobywać na eżną sławę i zaszczytne stanowiska, nieraz zajmowane przez obrotnych i nairętnych karierowiczów, których o wiele mistrzostwem swem przerastał.

Urodzony 5-go stycz. w r. 1860 w Szczypliome, ziemi Kaliskiej, w dziecinie wczesnym przyjechał do Warszawy, gdzie ojciec jego był redaktorem „Kurjera Warszawskiego”. Gimnazjum i uniwersytet (prawo), uczył w Warszawie. W czasie studiów uniwersyteckich był uczniem Żeleńskiego, później Mikołaja Sotowskiego w konserwatorium w Petersburgu. Chlubnie ukończył konserwatorium z tytułem „artysty wyzwolonego” w r. 1890 a w dowód odznaczenia — wykonaną była w czasie aktu uroczystego na cześć abiturjentów — „Kantata”, skomponowana, jako zadanie egzaminowo-konkursowe, w celu zdobycia dyplomu.

Następnie udał się do Berlina, zwiedzając też inne miasta niemieckie, słynące z wielkiego ruchu muzycznego. Był to początek okresu w życiu Statkowskiego, kiedy bogata twórczość jego najsilniej występowała. W tym czasie napisał wiele ładnych utworów fortepianowych i skrzypcowych (wydanych przeważnie w Berlinie), prześliczny kwartet smyczkowy op. 10, fantazję op. 25, na orkiestrę i pianino op. 20. Dwie opery: „Filenis”, która otrzymała na konkursie w Londynie w r. 1903, I nagrodę, oraz „Marja” (podług poematu Malczewskiego) odznaczona w r. 1906 pierwszą nagrodą w Warszawie. Oba dzieła zawierają wielkie bogactwo pięknych melodii, świetnie zharmonizowanych i przepysznie instrumentowanych.

Jako kompozytor, był Statkowski przedstawicielem muzyki swego czasu piśmi strzegąc spuścizny po wielkich klasycach i romantykach, kiedy jeszcze o „modernizmie” mowy nie było. Wobec „nowych prądów” pozostał tylko obiektywnym i toleranctyjnym obserwatorem, ale czynnego udziału już w tym ruchu—tak sprzecznym z idealami, które w ciągu całego życia wyznawał—nie brał i zgodnie ze swą subtelną naturą artystyczną z brutalnymi czcąc kompozycjami nowoczesnymi czcąc się nie mógł. W latach ostatnich, kompozycji prawie zupełnie zanikł, kiedy ciężkie przeżycia zdrowie mu zrujnowały, a czas i reszta sił poświęcał pracy pedagogicznej w Konserwatorium warszawskim, którego przez czas pewien

był inspektorem, jako świetny—przez swych uczniów nadzwyczajnie ceniony i ukończony—profesor instrumentacji, historii muzyki i swobodnej kompozycji.

Jezeli pracę twórczą ś. p. Statkowskiego można uważać za zakończoną, to jako kierownika młodzieży, pełnego wyrozumiałości obok wielkich wymagań, oraz serdecznej życzliwości dla swych uczniów, zgon jego przyniósł muzyce polskiej stratę nieobliczalną.

Jako hold pamięci o ś. p. Statkowskim, poświęcono mu jeden Poranek Kieralni kwartetu „im. Stanisława Moniuszki”, na którym wykonany był piękny kwartet zmarłego mistrza.

My wszyscy, komu danem było należeć do grona osobistych przyjaciół, do końca życia przechowamy uwielbienie i cześć dla jego świetlanej i drogiej nam osoby.

Michał Józefowicz.

KRONIKA

ŚRODA
2 Dnia
Bibjany.
Jutro
Franciszka.

Wsch. st. o g. 7 m. 20.

Zach. st. o g. 3 m. 30.

KOŚCIELNA.

— **Uroczystości w kościele Misjonarzy.** W kościele Księży Misjonarzy przy ul. Subocz odbędzie się uroczysty tryumf z adoracją Najś. Sakramentu z okazji trzeciuletniej rocznicy założenia Zgromadzenia Księży Misjonarzy, w dniach 6, 7 i 8 grudnia b. r.

Porządek nabożeństw będzie następujący: w sobotę (5 grudnia) o godz. 6 wieczorem wstępne nieszpory; w niedzielę (6 grudnia) o godz. 6 rano Roraty, 8 1/2 Wotywy; 10 1/2. Suma pontyfikała, którą odprawi J. E. Najprz. Ks. Bisk. Michałkiewicz, kazanie wygłosi J. E. Ks. Bisk. Bandurski; popoł. o godz. 5 nieszpory z kazaniem.

W poniedziałek i wtorek porządek nabożeństw taki sam jak w niedzielę; we wtorek o godz. 10 1/2. Suma pontyfikała odprawi J. E. Najprz. Ks. Bisk. Bandurski na intencję Panów i Pań Towarzystwa św. Wincentego a Paulo. Konkluzja będzie we wtorek o godz. 4 popoł.

URZĘDOWA

— **(s) Przenosiny Starostwa.** W końcu b. tygodnia została pretranszokowana do Postaw z Duniłowicz k. Starostwa, wydziału powiatowego oraz urzędu skarbowego. Dla wyższej wspomnianych urzędów lokale już są przygotowane. W tych zaś dniach celem omówienia spraw technicznych związanych z temi przenosinami, przybywa do Wilna starosta duniłowicki p. Obrocki.

— **(s) Inspekcja.** Celem przeprowadzenia szczegółowej inspekcji urzędów starostwa i wydziału powiatowego w Świątchach wyjeżdża z ramienia Delegatury Rządu specjalna komisja na czele z inspektorem administracji p. Gintowit-Dziewiałowskim.

— **Przedłużanie pozwoleń na broń i karty łowieckie.** Komisarz Rządu na m. Wilno podaje do wiadomości, iż podania o przedłużeniu pozwoleń na broń i karty łowieckie na 1926 r. będą przyjmowane od 15 XII r. b. do 31 I. 1926 roku.

Pozwolenia na rok bieżący są ważne do 1 lutego 1926 roku.

W podaniach o posiadanie krótkiej broni palnej należy umotywić potrzebę jej posiadania, do podania broni myśliwską winne być dołączone dowody posiadania terenu polowania.

BIBLIOTEKA WESOŁYCH OPOWIEŚCI

Da nam: 9 książek po sto kilkadziesiąt stron każda, oraz 9 ciekawych i obszernych dodatków zawierających bogaty dział teatralny i rozrywek umysłowych—p. t. „NASZA ILLUSTRACJA”.

za 4 złote 50 gr. kwartalnie

półrocznie (18 tomów)—9 zł., rocznie (36 tomów) 18 zł.

Za tę śmieśnię niską cenę będziecie mieli najserdeczniejszego przyjaciela, który serce wasze, ściany domu waszego uśmieje pogodą, radością i wesołem.

Redakcja „BIBLIOTEKI WESOŁYCH OPOWIEŚCI” zaprosiła do współpracy pp. K. Makuszyńskiego, J. Szaniawskiego, Z. Kieszczyńskiego, B. Winaurę, W. Perzyńskiego, H. Szpyrkównę, J. Czempłowskiego, J. Ejsmondę i w. inn. Pożatem prowadził odbędzie wydawnictwo przekładów najlepszych nowości z literatury obcej.

Nazwiska te są gwarancją dobrotliwej i naprawdę pogodne treści naszych książek.

Każdy prenumerator „BIBLIOTEKI WESOŁYCH OPOWIEŚCI” otrzyma bezpłatnie SZAFKĘ na książki za zwrotem kosztów przesyłki i opakowania z fabryki do domu.

Każdemu nadsyłającemu prenumeratę odwrotną pocztą przesyłamy wskazówki, dające możność wycofania wpłaconych na prenumeratę pieniędzy i mimo to otrzymywania książek w ciągu całego roku.

BIBLIOTEKA WESOŁYCH OPOWIEŚCI
Warszawa, ul. Grzybowska Nr 11.

solistów, chórów, orkiestry i zespołu dramatycznego. Bilety zawczasu w kasie „Lutni” od 11—1 i 3—9 wiecz.

ZEBRANIA I ODCZYT.

— **Odczyt prof. d. r. Stanisława Pigonia** na temat „Adoracja Towiańskiego”, urządzony staraniem Wydziału I Towarzystwa „Przyjaciół Nauk, który miał się odbyć w środę dn. 2 grudnia b. r. został odłożony i odbędzie się w sobotę dnia 5 grudnia 1925 r. o godz. 6-jej wieczór w lokalu Dziekanatu Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Stefana Batorego (ul. Uniwersytecka Nr. 3).

— **WOJSKOWA**

— **(s) Krzyż L. Środkowej.** Kapituła krzyża wojsk Litwy Środkowej wyjaśniła że osoby odznaczone krzyżem zasługi i odznaką honorową wojsk Litwy Środkowej powinny się zgłosić po odbiór dyplomów do Inspektoratu Armii Nr. 2 w Warszawie.

— **SKOŁNA.**

— **(s) O rozbudowę szkolnictwa.** Jak dowiadujemy się zast. Delegata Rządu p. A. Malinowskiego będąc ostatnio w Warszawie interwenjował w Ministerstwie oświaty w sprawie uzyskania kredytów rządowych dla zakonczenia, obecnie prowadzonej przez gminy wiejskie budowy szkół powszechnych w Pułku, Budnikach, Orzechówce, Postawach, Parafjanowie, Budstawiu i Dziewieniszkach.

Ministerstwo do powyższej próby odniosło się przychylnie.

— **OPIEKA SPOŁECZNA I PRACA**

— **(i) O dodatek kresowy.** Polskie zrzeszenie kolejozców oraz kilka innych związków pracowników kolejowych postanowiono zwrócić się do odnośnych czynników w Warszawie z żądaniem wypłacenia zapowiadzanego przez rząd dodatku kresowego dla pracowników kolejowych na Kresach wschodnich Rzeczypospolitej.

— **(i) Kasa Chorych zmniejsza płacę swych pracowników.** W poniedziałek dnia 30 listopada r. odbyło się posiedzenie zarządu Kasy Chorych m. Wilna, na którym postanowiono wychodząc z założeń oszczędnościowych zredukować płacę pracowników. Pensje zostaną zredukowane w sposób następujący: dyrektor Kasy Chorych z 1100 zł.—na 700 zł., magistrzy farmacji z 366—na 327 zł., członkowie zarządu Kasy z 10 zł. a djeł za posiedzenie na 8 zł. a za godzinę pracy w komisjach zamiast dotychczasowych 3 zł. pobierać będą 2 zł. 50 gr.

— **URZĘDOWOŚCI I OBCHODY**

— **20-lecie T-wa „Lutnia”.** W poniedziałek, 7 grudnia o godz. 8 w. odbędzie się w sali „Lutnia” uroczysty obchód 20-letniego istnienia Wil. T-wa Muz. „Lutnia” z udziałem

— **Z życia Hallerczyków.** Zarząd Chorożacji Wileńskiej Związku Hallerczyków wzywa wszystkich

członków do zgłoszenia się w sekretariacie (ul. Uniwersytecka 1 m. 1) w dniu 5 XII r. b. o godz. 18 — 20, w dniu 6 XII r. b. o godz. 12 — 14 lub w dniu 8 XII r. b. o godz. 18 — 20 dla sprawdzenia rejestracji wobec zbliżającego się terminu Dorocznego Walnego Zebrania.

ROZNE.

(f) Zwiększenie się liczby jednokonných saneczek. Wydział ruchu kolejowego komisariat Izady na m. Wilno w związku z nastającą porą zimową zanotował zwiększenie się liczby jednokonných dorozek z równoczesnym zmniejszeniem się liczby taksówek o 10 proc.

(s) Konkurs poetycki. Wkrótce będzie ogłoszony wynik konkursu poetyckiego urządzonego przez kolo polonistów.

W dniu 1 bm. na konferencji zostały otwarte koperty z wierszami.

Podziękowanie Zarząd Wileńskiego Okręgu Czerwonego Krzyża Polskiego, zgodnie z postanowieniem zapadłym na posiedzeniu w dniu 16—XI r. b., niniejszem składa wyrazy wdzięczności i serdecznego pozdrowienia wszystkim firmom i osobom prywatnym, które darami, bądź w pieniądzu, bądź w przedmiotach, przysłały z pomocą przy przyjęciu więźniów naszych, wracających z Litwy.

Zarząd Wileńskiego Okręgu Czerwonego Krzyża Polskiego tuszy sobie, że łaskawi ofiarodawcy nie odmówią swej pomocy przy przyjmowaniu następných partii więźniów, z których pierwsza przybędzie w dniu 15 grudnia r. b.

Oliary przyjmowane będą w Zarządzie Wil. Okr. C.K.F. (Zawalnia nr. 1) codziennie od godz. 5 do 6 ipół wiecz lub w Wileńskim Prywatnym Banku Handlowym (Mickiewicza 8).

Prośba do dzieci od Komitetu Daru Choinkowego. Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia, święto dziatwy, święto choinki. Rok obecny szczególnie jest ciężki dla wszystkich, nawet ludzie zamężni na znaczniejszy dar w gotówce zdobyć się nie mogą. W zrozumieniu tego, Komitet Daru Choinkowego zwraca się do dzieci wileńskich z prośbą o stare zabawki.

W każdym domu znajdzie się coś zawsze, to książeczka już przeczytana, to jakaś lalka, która w sercu dziecka nowej i piękniejszej laice miejsca ustąpi, to polisyntel, co świeżość utracił, to kciż bez ogona, to wózek bez kółek, czy dyżala, a może i jakaś stara sukienka, koszulka, czy ubranie dla chłopczyka. Niechże każdy ojciec i każda matka zachęci dziecko swoje do otarowania czegoś dziecinom nieszczęśliwym, rodziny pozbawionym, często głodnym, słabym, chorym, którym nikt nowej nie kupi zabawki.

Niechże każdy chłopczyk, niech każda dziewczynka coś dla biedniejszego od siebie odda, a zbierze się zabawek tysiące i tysiące wdzięcznych serduszek radością i zachwytem uderzą na widok daru, którym im Gwiazdka przyniesie.

Stare zabawki przynosić nam wszyscy! Daki pieniężne prosimy składać w Redakcjach pism oraz na listy, a stare zabawki, stara odzież oraz łakocie w następujących punktach: 1) Mickiewicza 3, Bank Polski — p. dyr. Białasowa 9—12 rano; 2) Portowa 14 p. Doktorowa Saffarawiczowa — cały dzień; 3) Śniadeckich 4 m. 8 p. Wojewódzka — cały dzień; 4) Antokolska 54 p. Zdzichowska — 3-5 p. p.; 5) Kościuszki 14 — piot. Szymańska — cały dzień; 6) Ostrobramska 6 p. Lewakowska — 9-12 rano; 7) Mickiewicza 10 — róz Tatarskiej — p. Szafralowa — cały dzień; 8) Uniwersytecka 8 p. Wanda Majłowska — cały dzień.

Kwesta na rzecz P. M. Szk. Dnia 2 grudnia r. b. odbędzie się kwesta uliczna na cele kulturalno-osiawitawo i potrzeby Kola P. M. Szk. im. T. Kościuszki. Uprasza się ofiarne społeczeństwo o łaskawe poparcie tej kwesty.

TEATRY I MUZYKA.

Teatr Polski. Dziś przedstawienie inteligentni pracujący po cenach najniższych od 50 gr. ukazuje się melodia opera „Hiska” „Dolly” z J. Kozłowską, Z. Kosarską, L. Sempolinskim, B. Horskim i B. Witkowskim w rolach główných. Operetkę prowadzi kapelmistrz W. Szczepański.

W piątek po raz ostatni „Rewja Humoru i Satyry”.

W sobotę premiera operetki Stolza „Dzi-dz”.

Poranek poświęcony kompozytorom wloskim i rosyjskim. W medziale najbliższą w Teatrze Polskim o godz. 12 m. 30 pp. po cenach najniższych odbędzie się poranek poświęcony kompozytorom wloskim i rosyjskim. Udział biorą: J. Krauzka (śpiew), E. Igdal (śpiew), Sergiusz Benoni (śpiew) i R. Rubinszajn (akompaniament). W programie: Donizetti, Esposito, Leoncavallo, Rossini, Verdi, Czajkowski, Glinka, Greczaniow, Krasin, Mussorgski, Racmaninow, Rmski-Korsakow.

Koncert czwarkowy u akademików. Po gruntownym remoncie lokalu Ogniska Akademickiego, Sekcja Towarzysko-Samokształceniowa Tow. Bralnej Pomocy Polsk. Młodz. Akademickiej U. S. B., rozpoczyna swą pracę, organizując we czwartek dn. 3-go bież. miesiąca pierwszy „Koncert Czwarkowy”.

Koncert—popis Dn. 5 b. m. w sali gimnazjum im. Kr. Zygmunt Augusty (M. Pohulanka 11) o godz. 7 wieczorem odbędzie się koncert popis uczenia i uczeni skoly śpiewu solowego p. Kozubowski.

W programie utwory: Beethoven, Moniuszki, Karłowicza, Jotejki i wielu innych.

Bilety w cenie od 50 gr. do 2 zł. do naocyca w dniu koncertu przy wejściu.

Dochnód z koncertu przeznaczony na Bratnią Pomoc tegoż gimnazjum.

WYPADKI I KRADZIEŻB.

Kradzież przewodów telefonicznych. P między wsią Szczęszyca a folw. Mieczysławowo gm. Piłskiej zdjęto przez nieznaną sprawcę 140 metrów przewodów telefonicznych na linii Piłsa—Euzki—Hermanowicz. Łączność pomiędzy Piłsą a Łuzkami została nawiązana przez montaż urzędu pocztowego w Głębokiem.

Samobójstwo więźnia. Osadzony w areszcie powiatowym w Głębokiem Konstanty Naumionok ze wsi Krzywiczce gm. Piłskiej popełnił o morderstwo dokonane w roku 1917 na osobie N. Brzostowskiego zranil się nożem kuchennym w okolicy szyi. Po dokonaniu opatunku, Naumionka przewieziono do szpitala miejskiego w Głębokiem.

Zaginęła. Zygmunt Boryowski (Stowiańska 8) zameldował, iż sublokarka Jez. Katarzyna Warkowska wyszła przed 3 tygodniami z domu i do tej pory nie powróciła.

Pozary. W wsi Spalino gm. Czarniejskiej powiatu Dziśnieńskiego wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, spłonął dom mieszkalny Jana Grabowskiego. Straty wynoszą 1000 zł.

W folwarku Moniuszki gm. Stefan-polskiej spaliła się kuznia Szepiły. Straty wynoszą 1500 zł.

Marny tu... W Podbrozdu na ul. Poczowej obok elektrowni trzej osoby dokonali napadu rabunkowego na Jozefa Smaszewskiego, któremu zrabowali 21 zł. 60 gr. poczem zbiegli.

Zaginęły. Dn. 25 ub. m. wyszła z domu 12-letnia Jadwiga Wolodźko (Polocka 9).

Dnia 28 ub. m. wyszedł z domu Juddel Drodz (z. Śnięgowy 3). Zachodził obawa iż wymyślny popełnił samobójstwo.

Czyż wóz? Dnia 27 ub. m. o g. 10 nieznaną osobnik pozostawił w podwórzu domu Nr 50352 przy ul. Antokolskiej konia z wozem a sam udał się rzekomo do siostry zam. na Łosiuwce.

Osobnik ten do dnia dzisiejszego nie powrócił. Przy wozie znajduje się tablica z nazwiskiem Władysława Kosteckiego zam. w wsi Bezdanolesie gm. Niemczyńskiej.

Oliara taksometru. Dnia 29 ub. m. na przedmiejscu ul. Kalwaryjska Stanisław Siemieniowski zam. Siemianka 39 najechał taksometr Nr 14142 prowadzony przez szofera Juliana Zwirko (Giedyminowska 59). Poszkodowanego pogotowie ratunkowe odwoziło do szpitala św. Jakóba.

Szotera zatuzimano. Dnia 28 ub. m. o g. 18 w domu Nr. 9 przy ul. Piłsudskiego nagle zmarła Zofia Aleksjanowa (Zawalnia dom Gordona). Przyczyną śmierci narazie nieustalona. Zwłoki zabezpieczono na miejscu.

Samobójstwo. Dnia 28 ub. m. odebrała sobie życie przez powieszenie Zofia Chomińska (Antokolska 24). Tropa zabezpieczono. Dochodzenie toku.

Pożar na poligonie. Dnia 27 ub. m. o g. 7 m. 30 wskutek nieostrożnego ocho-

czenia się z obchodzenia się z ogniem wybuchł pożar w budynku poligonu ćwiczebno D. O. K. 3 w Pohulance. Spłonął dach i część oudenku. Straty wynoszą 200 zł. Dochodzenie prowadzi żandarmerja.

Z sądów.

Echa napadu na mec. Henryka Jarmonta pijanych szoferów.

W dniu 1 grudnia r. b. na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego zasiedział sędzia Wacław Brzostowski, Feliks Federowicz i Sergiusz Grygorowicz, oskarżeni o pobicie meo. Jarmonta.

Sprawa ze względu na sensację, jaką budziła swego czasu, oraz ze względu na wielką popularność członka pałestry wileńskiej, który stał się ofiarą napadu zwałba na sąg liczną i podporowką publiczność, wśród której spotykamy, co chwila postać znaną na terenie Wilna.

Uzwnonek. Na sąg wchodził sąd z sędzią Eydrygiewiczem na czele. Oskarżeni—to ludzie młodzi, pełni energii, życia i temperamentu, siedzą na ławie oskarżonych ze skruclą i niespokojnie patrzą na sędziów. Czudnie im wielkie przyjęcie się sprawa. W czasie przewodu sądowego, jak również w czasie mowy prokuratora Rauzego, który żąda od sądu surowego wymiaru kary, z racji „bestjańskiego”—jak się wyraża—napadu głowy oskarżonych chyła się ku dolowi. Obiecy wnoszą mecenasy; zyskowski i Andriejew, którzy odparają twierdzenie oskarżyciela i twierdzą, że ich klienti działali pod wpływem silnego podniecenia alkoholem. Sąd wydał wyrok skazujący Brzos owski-go i Federowicza na 2 lata więzienia każdego zaliczając im przewencyjny areszt Gregorowicza zaś uniewinił. (j)

Z całej Polski.

Warjat w Belweerde. W niedziele, około godz. 8 wiecz. do kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej w Belweerde zjawil się jakiś młody mężczyzna i jał domagać się osobistego widzenia z Prezydentem. Ponieważ na wszelkie zapytania o cel wizyty nieznanomy nie dawał żadnej odpowiedzi, obecni w kancelarji zawezwali policję i polecił bliższe zbadanie gościa.

Przeprowadzony do policji politycznej i badany oświadczył, że jest mieszkańcem wsi Jednia pod Radomiem, liczy lat 29, nazywa się Stefan Kreker, z zawodu jest stolarzem i pracuje w warsztatach kolejowych. Gdy policja jeła się domagać wyjaśnienia powodu wizyty w Belweerde Kreker po dłuższym milczeniu oświadczył, że przybył specjalnie dlatego, aby złożyć Prezydentowi pismyśłany i posiadający wszelkie widoki powodzenia projekt zjednoczenia wszystkich stronnictw sejmowych.

Policja, po dalszym badaniu, doszła do wniosku, że ma do czynienia z warjatem i postanowiła odtransportować go z powrotem do Radomia.

Przebudowa pałacu Staszica. Przebudowa pałacu Staszica w Warszawie posunęła się o tyle naprzód, że elewacja frontowa jest już ukończona. Obecnie pokrywana jest miazgą kopuła. Cokoły u dołu układane są kamieniem ciosowym. Wszystkie frontowe rusztowania będą w tych dniach zupełnie zdjęte i odsłonią całą już wykończoną część frontową gmachu.

Roboty wewnętrzne posuwają się powoli w miarę napływu fundusów. Roboty murarskie wykonano prawie wszystkie. Pozostaje wykończenie wewnętrzne poszczególnych lokali. Obecnie zakładane jest ogrzewanie centralne.

Do końca roku podjęte będą roboty w salach parterowych frontowych w celu przygotowania pomieszczeń dla kasy im. Mianowskiego.

Na rok 1926 pozostają roboty wewnętrzne od strony dziedzińca oraz wykończenie reszty wewnętrznych robót frontowych.

KAPELUSZE
Welurowe, Krajowe i Zagraniczne
CZAPKI siennic, uczni, sport.
E. MIESZKOWSKI
UL. MICKIEWICZA 22.

Miejski Kinematograf
KULTURALNO-OŚWIATOWY
SALA MIEJSKA (ul. Ostrobramska 5)

Kino Kameralne „Polonja“
ul. Mickiewicza 22

Kino-Teatr „Helios“
ul. Wileńska 38.

Dziś będą wyświetlane filmy:
1. Pogrzeb ś. p. Stefana Żeromskiego
2. Film we Filmie: Płecioro Urwisów (szuka filmowa w 6 aktach).
Kino czynne w Niedziele od g. 4-jej, w inne dni od godz. 5-jej do 11 wiecz. Cena biletów: Parter 50 ct. Amfiteatr balkon 25 ct.
Największe arcydzieło bieżącego sezonu wywołuje francuskiej, pełną głośnie powieści JEAN DRAULT reżyserja Mikołaja KOLINA
600,000 franków na miesiąc
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles Vanel w rolach główných.
erot. -sensacyjny film w 12 akt. osnuty na leżymy-
ciami z dzieł kinematografji (6 aktach).
Przygotowano 600,000 franków na miesiąc do rozdania w 10 akt. Światowej sławy mistrzostwo ekranu. Słynny rosyjski komik artyst. teatru w Moskwie Mikołaj Kolin, Helena Daryl i Charles